

UP Board Solutions for Class 6 Sanskrit Chapter 16 अहिंसायाः जयः

अभ्यासः

प्रश्न 2.

एकपदेन उत्तरत –

(क) कोशलदेशे कः दस्युः आसीत्?

उत्तर :

अङ्गुलिमालः

(ख) अङ्गुलिमालस्य दुष्कृत्यैः के दुखिताः आसन्?

उत्तर :

प्रजा (जनाः)

(ग) कस्य उपदेशप्रभावाद् अङ्गुलिमालस्य अज्ञानान्धकारः नष्टः अभवत्?

उत्तर :

बुद्धस्य

(घ) अङ्गुलिमालः हिंसां परित्यज्य कं भावं प्राप्नोत्?

उत्तर :

दयाभावं।

प्रश्न 3.

रिक्तस्थानानां पूर्तिं कुरुत (पूर्तिं करके) –

(क) लोकानाम् लुण्ठनं हननं चतस्य दैनिकं कृत्यम्

(ख) बुद्धस्तदा धर्मस्य परहितस्य प्रेम्णः कर्तव्यायाश्च शिक्षा तस्मै चाददात्।

(ग) बुद्धस्य उपदेश प्रभावात् अङ्गुलिमालस्य अज्ञानान्धकारः नष्टः ।

(घ) सः परपीडनं हिंसां च परित्यज्य दयाभावं प्राप्नोत् ।

प्रश्न 4.

मञ्जूषातः पदानि चित्वा वाक्यानि पूरयत (पूरे करके) –

नीत्वा पठित्वा दृष्ट्वा श्रुत्वा त्यक्त्वा पीत्वा

(क) रमा विद्यालयात् पठित्वा आगच्छति।

(ख) वाहिदः चित्रं दृष्ट्वा हसति।

(ग) बालकः कथां श्रुत्वा शेते।

- (घ) मोहनः दुग्धं पीत्वा क्रीडति
 (ङ) पक्षिणः तृणं नीत्वा उत्पतन्ति।
 (च) वयं दुर्गुणान् त्यक्त्वा सन्मार्गं चलामः।

प्रश्न 5.

सन्धिविच्छेदं कुरुत (संधि विच्छेद करके) –

	पदम्	सन्धिविच्छेदः
यथा –	प्रजातीव	प्रजा+अतीव
	अज्ञानान्धकारः	अज्ञान+अन्धकारः
	करुणार्द्रभावम्	करुणा+आर्द्रभावम्
	बुद्धस्तदा	बुद्धः+तदा

प्रश्न 6.

चक्रमध्ये त्रिषु लकारेषु क्रियापदानि सन्ति, तानि योजयत्वा वाक्यानि रचयत (वाक्य लिखकर) –

- यथा – त्वं भोजनं कृत्वा पठ।
 वयं पुस्तकम् आदाय पठामः।
 रम्भा जया आरती च आसने उपविश्यु अपठन्।
 वयं सर्वे प्रार्थनां कृत्वा पठामः
 त्वं नदीतीरे गत्वा पठ।
 ताः छात्राः पद्यम् विरच्य अपठन्।
 शिष्याः जलम् आनीय अपठन् ॥

प्रश्न 7.

पाठात् क्रियापदानि चित्वा लिखत

यथा – आसीत्, अवसत्, अधारयत्, प्राप्नोत्, अलभत्, अधावत्, अभवत्।

नोट – विद्यार्थी शिक्षण-सङ्केतः' और 'एतदपिजानीत, स्वयं करें।